

GIHF- Gästrike Idrottens Historiska Förening

Nr 2 November 1993 - Sandstensvägen 13, 802 62 Gävle

Hänt sen i maj!

En milstolpe i vår förenings korta historia är förstås invigningen av vårt idrottsmuseum på Jernvallen. I den nyrustade A-läktaren mellan bandystadion och ishallen är tre skyltfönster reserverade för idrottshistoria.

Idrottshjältarna Valter Nyström, Svenska Dagbladets bragdmedaljör 1952 och Arne Norrback, tyngdlyftare i världsklass sen mitten av 1960-talet, fanns med under avtäckningen av museifönstren 13 augusti 1993.

Gefle Dagblad, Arbetarbladet och Radio Gävleborg var på plats och vi fick ett starkt gensvar på vårt arbete, som SAIKs Lennart Andersson hade stor del i.

Sandvikens idrottsråd var väl representerat och tog intresserat del av presentationen i ord och bilder av idrottshjältarna med bandykungen Einar Ask i spetsen, Valter Nyström, Arne Norrback med flera och de äldsta idrottsföreningarna:

- 1892 Sandvikens skyttegille
- 1901 Stjärnan/Sandvikens AIK
- 1908 Sandvikens GK
- 1911 Sandvikens tennisklubb
- 1913 Sandvikens segelsällskap - 80 år i år!
- 1918 Sandvikens IF - 75 år i år.

Idrotten får eget museum

SANDVIKEN
Idrottsmuseet invigdes på Jernvallen på fredagen och många äldre idrottsprofiler i Sandviken fanns på plats.

Idrottsmuseet består av två skyltfönster i A-läktarens publikgång mellan bandyarenan och ishallen. Där presenteras Sandvikens sex äldsta idrottsföreningar och några av dess stora idrottsprofiler genom tiderna.

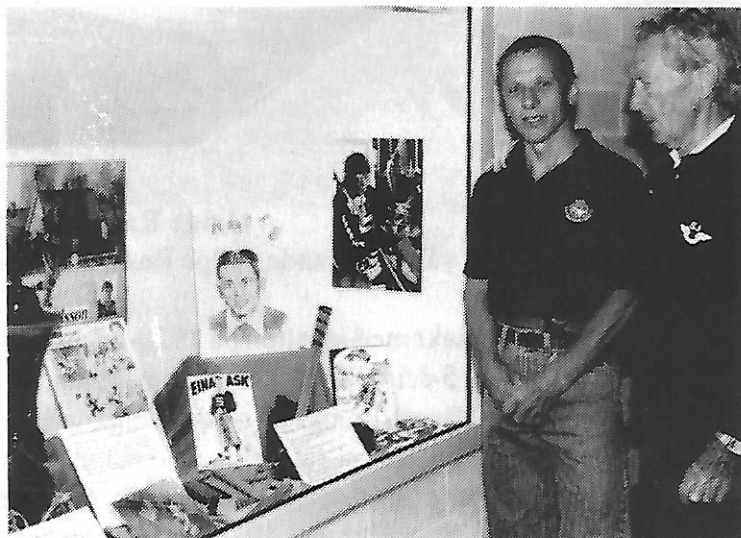
Ena fönstret visas Sandvikens idrottsföreningar med klubbafoton, pokaler, medaljer och standar.

Det andra presenterar Sandvikens mest kända idrottsprofiler genom tiderna. Där kan man se när Valter Nyström erhåller Svenska Dagbladets bragdmedalj av prins Bertil 1952. Valter är fortfarande rekordhållare på 10 000 meter på kolstybb.

Tyngdlyftaren Arne Norrback finns med som har nio SM-tecken och slagit 60 svenska rekord. Naturligtvis bandylegenderna Einar Ask och Lars "Knatten" Olsson. Einar betraktas ju som världens mest hårdskjutande skytt och gjorde för övrigt 16 A-landskamper och 21 mål. Bruno Moström som har inte mindre än 115 DM i tennis.

Andra som presenteras är cyklisten Olle Wickholm, sprinterstjärnan Nell Sjöström-Ersson, SIF-yttern och VM-spelaren från 1934 Gösta Dunker.

Helge Rask uppmanade klubbarna i Gästrikland att själva försöka skapa sina idrottsmuseer i mindre skala.
- Gör det så fort som möjligt. Snart kan gamla trotjänare vara borta och med dem ett stycke historia, sade han.

Två verkliga veteraner. Det är Arne Norrback och Valter Nyström som här beundrar ett av de historiska återblickarna från ett skyltfönster.

Foto: LENNART ÅKERLUND

Helge Rask och Kaj Annebrant företrädde GIHF.

Sandvikens idrottsråds styrelse beslöt i anslutning till museiinvigningen att skänka 3 000 kronor till muséet.

GIHF har också stöd av Sandvikens kommun, Jernvallen och en sponsor, Exact Holding AB, i Sandviken. GIHF är också intresserad av att idrottshistoria byggs in i de idrottsanläggningar som byggs eller rustas fram över.

Samarbete med Högbo AIK

GIHF har genom Helge Rask och Birger Eklund spelat in minnen från Högbo AIKs 70-åriga verksamhet. Vi tackar Bengt Elmsved med flera för ett gott samarbete.

Sandvikens IF 75 år

Kaj Annebrant har hjälpt Sandvikens IF att skriva ner sin historia med 21 allsvenska säsonger, sex försök att komma till handbollsallsvenskan och en säsong i hockey-ettan. SIF Bowling har kämpat väl mot landets bästa klubbar.

Fotbollskafé med SIF

15 november spelas "SIF i två halvlek" in för visning i Sandvikens lokal-TV och som dokumentation för SIF/GIHF.

Ivar Eriksson, VM-back 1938, Gunnar Jansson, som deltog i invigningen av Norra idrottsplatsen 1924 och Jernvallen fotbollsstadion 1940 och kanske Bertil Ericsson, som har stämpeln "Dansk-dödaren" med sig efter fyra mål på Danmark i Köpenhamn.

I andra halvlek intervjuas Arne Hodin, "Tjofsen" Olsson och Lennart Andersson med flera. Storsjögrabbarna med Gunnar Andersson, allsvensk på 30-talet och lagledare 1961, när SIF fick respass, är tillsammans med SIFs damklubb, (servering) engagerade.

Folkes minnen

Folke Sundmark, vår vice ordförande, har medverkat i "Brynäs 80 år", en ny bok om mästarklubben i ishockey.

Ockelbo IF 90 år

Bert Johansson är med i ett projekt om Ockelbo IF som fyller 90 år 1994.

Jubilarer 1993

Under det här året har bland andra Stensätra IF och Sandvikens atletklubb 50 år, Kungsgårdens SK och Forsbacka IK 70 år samt Stensätra skidklubb 25 år, haft jubileum. GIHFs styrelse gratulerar alla och de som kanske blivit bortglömda inte minst.

Hurra även för 100-åringen Gävleborgs läns skytteförbund.

Kungsgårdens SK firade 23 oktober med uppvaktning, utställning och fest i Sporthallen för 125 personer. Manne Westberg 82 år, var jämte Knut Broman 101 år med och bildade KSK 1923.

Helge Rask 75 år

18 oktober firade vi vår ordförande Helge Rask, som ännu är mycket aktiv i både arbetsliv och i vårt GIHF.

Helge kom i kontakt med idrotten på 1920-talet i först Kilafors IF och sen i Storviks IF. Han hade ledaruppdrag som 15-åring i IK Skärgårdspojkarna, Sandarne.

Aktiv i friidrott, längdskidor och orientering med 18 Vasalopp och 14 st 5-dagars i orientering är lite fakta.

Andra är: Ordförande i Gästriklands idrottsförbunds orienteringssektion 1950-54, ordförande i Gästriklands orienteringsförbund 1954-73 och vice ordförande i Gästriklands idrottsförbund 1950-80.

- Idrotten har gett mig så mycket glädje och tillfredsställelse, att jag gärna betalar tillbaka som

ledare, är jubilarens egna ord om engagemanget.

Helge Rask har skrivit ner sitt liv i korta notiser och det är något som alla äldre borde göra. Roligt och tankeväckande för de yngre i släkten men också viktigt för Gästriklands idrottshistoria - i Helges fall.

Nya medlemmar

Sten Birger Larsson, vår kassör, arbetar hårt för att öka vårt medlemsantal. han vill dels ha många fler personliga medlemmar och dels med än flera föreningar och företag.

IFK Gävle och Hamrånge GIF var först med att betala in klubb-årsavgiften 100 kronor. Vi hoppas på många till.

Årsmötet 27 april

24 personer deltog i årsmötet 27 april i Sandviken.

Helge Rask omvaldes till ordförande. Folke Sundmark, Lars Wickström och Bert Johansson omvaldes på två år i styrelsen.

Redaktör Bruno Schedin, Gävle, berättade minnen från främst handbollsåren och publikmatcher på Jernvallen.

Sigge Kihlström berättade om Sandvikens AIK och dess nyrustade klubbrum med öppet hus för alla medlemmar.

På Gavlerinken

24 augusti samlades styrelsen på Gavlerinken för ett studiebesök följt av sammanträde i GTK-hallen. Folke Sundmark var vägvisare.

Vi fick bland annat se Brynäs stora prissamling.

Aktiva föreningar

Några aktiva föreningar är nämnda. Andra är gamla GIF:are och gamla HAIF:are. Gävleklubben höll ett välbesökt möte, 9 juni på Engeltofta, då 84-årige Sven-Gösta Rahmberg var en av 34 deltagare.

Hoforsklubben fyller 70 år nästa år och blickade tillbaka under en träff i klubblokalen i oktober.

En målgrupp var utflyttade hoforsbor som välkända Ulf Jansson och Lars Sandlin, kända från radio och press.

Vi i GIHF vill gärna ha kontakt med flera aktiva föreningar. Och vi upprepar vårt intresse för allt jubileumsmaterial, böcker och bilder. Hör av er!

Videoinspelningar

Vi har börjat redigera våra inspelningar och vi kan sälja kopior för 150 kronor. Tipsa oss gärna om alla äldre idrottsskåp, ledare och aktiva som vi borde hämta minnen från.

Gästrikedrotten före 1950

Vårt bokprojekt "Gästrikedrotten före 1950" har kommit i gång och vi hoppas kunna fullfölja det som planerades men inte fullföljdes 1957, när distriktsförbundet i Gästrikland fyllde 50 år.

Då blev det ingen bok.

En förebild blir Dalaidrottens historia som gavs ut 1983. I den finns anknytningar till Gästrikland.

Vinteridrottsfästen i Falun 1907 bevakades av såväl Gefle Dagblad som Arbetarbladet. En fästskrift utkom, illustrerad på omslaget av Erik "Ecke" Hedberg, välkänd gästrikekonstnär.

Ett hockeylag från IFK Gefle spelade bandy mot Falu läroverks IF och vann med 7-1 efter 3-1, 4-0. Det var första gången ett främmande "hockeylag" kom på besök.

Redan 1897 ordnades en nationell skidloppning Falun till Gefle. Segrare blev jokkmokkslappen Kuoljok. 1901 gick en skidbudkavle från Falun till Stockholm inom Nordiska spelen.

1908 bildades Dalarnas idrottsförbund, ett år senare än vårt, men redan 1904 fick Dalarna sitt skidförbund.

FÄSTSKRIFT

VID

VINTERIDROTTSFÄSTEN I FALUN 1907

PRIS: 1 KR.

Pressklipp från Idrottsfästen i Falun 1907

Konståkningsuppvisning vid Vinteridrottsfästen. Foto i Dalarnas museum.

Hockeymatchen

Ytterligare attraktioner var inlagda mellan löpen. Ett hockeylag från IFK Gefle och Falu läroverks IF möttes. Matchen dömdes av den skicklige fotbollsdomaren "Herr H. Boltzius" från Gefle. Gefleborna segrade med 7-1 med periodsiffrorna 3 - 1, 4 - 0. Det var första gången ett främmande hockeylag mötte ett falulag. Noteras bör att det var bandy som spelades men kallades för hockey.

VI arméfördelningens officerskårers orienteringslöpning på skidor

Medan skridskotävlingarna ännu pågick, hördes då och då horns signaler bortåt Tisksågen till. Deltagarna i en skidororientering började komma i mål.

Deltagarna, som samlats i Storvik kvällen innan, hade rest därifrån med extratåg på morgonen. Tåget stannade vid Ryggens anhalt omkring kl åtta. Där var startplatsen för en orienteringslöpning på skidor med kontroller vid Lisselbo, Nyhyttan, Folkarbyn, Hinsnoret och mål vid "T" i Tisken. 33 startade och de kom från förband i Norrland. Banan kom att göra en stor sväng söderut. Längden fågelvägen uppmättes till

33,5 km. För de tävlande blev dock banan omkring 5 mil. Vid starten var temperaturen -5 grader, nästan vindstilla och mulet. En olägenhet, som vållade mycken tidspilan och förargelse, var att det var stöp på sjöarna. Västerbottens regemente segrade med några minuter före Hälsinge regemente. Dalregementet tillhörde ej VI fördelningen och fick ej delta i tävlingen men väl som funktionärer.

Tävlingarna söndagen den 24 februari

Söndagen ingick med ett strålande väder med 6 graders kyla. Redan vid halv-sjutiden var det liv och rörelse på de olika startplatserna.

Terränglöpning på skidor 10 km för ynglingar

De ynglingar, som tävlade i denna klass, samlades kl 07.00 vid Södra station, där upprop förrättades. Till stor förvåning meddelades att de skulle åka tåg till Aspeboda. Startplatsen var söder om kyrkan. Därifrån fick de på anvisade vägar ta sig fram till målet, som var skidbacken vid Kvarnberget. Denna juniortävling samlade 29 deltagare.

Bästa tiderna hade: 1. G. Persson, Falun.

Välkommen till Sveriges Riksidrottsmuseum

Förutom **bastutställning** med diverse idrottsföremål, idrottsmiljöer och fotografier från flydda tider, bjuder museet på **klassiska idrottsreferat** med den legendariske Sven Jerring vid radiomikrofonen. Här finns också **SF-journalfilmer**, som återspeglar stora idrottshändelser före televisionens intåg.

Riksidrottsmuseet är **öppet** tis-, ons- och fredagar 12 - 17, torsdagar 12 - 20, lör- och söndagar 11 - 16; perioden 18 juni - 15 augusti tis- söndagar 11 - 16.

Entréavgifter: Vuxna 30:-, pensionärer och ungdomar 7 - 16 år 20:-.

Visningar (även kvällstid) beställes på telefon 08-600 31 30 eller fax 08-600 32 32.

Adressen är: Arenaslingan 5, 121 77 JOHANNESHÖV (vid Globen).

Kassörens ruta:

Trots vårt idoga arbete med att värva nya medlemmar, nio nya hitintills under 1993, riskerar vi att förlora i medlemsantal även i år.

En av orsakerna är att fyra medlemmar glömt att betala årsavgiften både för 1992 och 1993, elva enbart för 1993.

En annan orsak kan vara att vi nästan helt saknar medlemmar under 50 år. Vår genomsnittsålder torde ligga på c:a 70 år.

Utöver de nya initiativ som redan är på gång för att värva nya medlemmar ber vi än en gång våra medlemmar om hjälp att finna personer som vill vara med oss i Gästrikeidrottens Historiska Förening.

Enklaste sättet att bli medlem är att inbetala årsavgiften 50 kronor på vårt postgirokonto 81 60 67-3.

Glöm inte att anteckna namn och adress så att vi kan nå er med vårt medlemsblad.

Vill du veta mer om vår förening, ring gärna vår sekreterare Birger Eklund, tel. 026-62 49 27.

